

tesítése és a legcsekélyebb ok nélkül csak azért hívják össze, hogy kiforszírozzanak egy diktált határozatot. Foerk Ernő erőszakoskodó föllépésével szemben egyetlen megoldás van csak: **szerződésszegőnek kell őt minősíteni és el kell tiltani a további munkálatoktól.** Inkább szenvedjen késedelmet az építkezés ügye, mint hogy a város közönségének fején jól kitáncolja magát egy minden fórummal dacoló, élelmes üzletember.

Birtokpolitika és a nemzetiségi kérdés.

(Saját tudósítónktól.) Ghillány Imre báró miniszter új szempontot vitt a nemzetiségi vitába. Szakszerű és alapos fejtegetéseiben ugyanis kimutatta, hogy a nemzetiségi kérdést nem oldhatja meg magában a jó igazságszolgáltatás és jó közigazgatás, hanem szükséges, hogy ezeket a gazdasági fejlődést előmozdító okos birtokpolitika egészítse ki.

A földmívelésügyi minisztere a gyakorlati életből, egy emberöltőn át szerzett megfigyeléseiből ismeri a nemzetiségi kérdést s ez a körülmény különös jelentőséget ad annak az egyébként is igen érdekes megállapításának, hogy a nemzetiségi kérdés első sorban — gazdasági probléma. Ghillány elismeri a faji összetartozás érzésében rejlő nagy erőt, ismeri és elismeri más szellemi okok hatását is, mindamellett meggyőződéssel állítja, hogy a nép nagy tömegeinél agitátorok nélkül nem lenne nemzetiségi kérdés, a nemzetiségi agitáció pedig nálunk is, mint mindenütt, gazdasági keretekben, gazdasági mozgalmak kapcsán jelentkezik.

Mi tehát a gazdasági politika legfőbb

főadata a nemzetiségi kérdéssel szemben? Ghillány szerint ez a főadat a gazdasági jólét elősegítésében áll, mert ez a jólét a széles méprétegek vágyakozásának a tárgya, ez a jólét bizonyos nyugvóponttra juttatja, meglegedéssel tölti el a lelkeket, a nemzeti-ségi izgatás alól elvonja a talajt s a fajok egyetértése és békéje számára teremt szilárd alapot.

Ez igen szép, emberséges és demokratikus gondolkodás. A miniszter azonban jól tudja, hogy a magyar gazdasági és birtokpolitikának egyéb főadatai is vannak s ezek között a legfontosabbak egyike a magyar birtokososztály védelme, támogatása. A kormány teljesíti is ezt a főadatát és Ghillány bizonyos meglegedéssel hivatkozott arra, hogy az altruista bank rövid két esztendő alatt, igen kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi viszonyok közt is jelentékeny működést fejtett ki; megvett mintegy huszonhatezer katasztrális hold birtokot, eladott tizenháromezer holdnál jóval többet s ennek a fele Erdélyre esik. Azonkívül kilenc megye területén 164 községben 42.640 holdat vett bérbe hitbizományoktól és főpapi uradalmaktól s ezt a területet tulnyomóan kisbérletűeknek adta albérletbe.

De úgy ez a tevékenység, mint a telepítés, tisztán védelmi és nem agresszív jellegű, ezenfelül pedig szoros kapcsolatban áll az előbb említett vezérelvvel, az általános gazdasági jólét megteremtésével. A megerősülő birtokososztálynak és értelmiségnek ugyanis Ghillány szerint legszebb hivatása lesz hozzájárni a nép szívéhez, meglegedést önteni belé, boldogulásának előmozdításával és előidézni azt, hogy a magyar állampolgári érzés nagyobb legyen a faji öntudatnál, a faji érzésnél.

Sorvadásban szenved a szegedi dispensair.

(Saját tudósítónktól.) Évek előtt a belügyminiszter évi 500 korona segélyt engedélyezett a városnak egy dispensair föllállítására. Faragó Ödön dr. tiszti főorvos javaslatára a polgármester akkor Bernát József dr.-t nevezte ki a dispensair vezetőjévé. Ez az intézkedés a közönség egy — még pedig jelentékeny és számottevő — részében meglehetősen elégedetlenséget keltett, mert bizonyos hitték, hogy a dispensair vezetését a tüdővész-gyógyításban neves speciálista Hollós József dr.-ra bizzák. Főképp a tiszti főorvost hibáztatták abban, hogy nem így történt, mert a kinevezés az ő javaslatára történt.

Azóta működik a dispensair csendben és — amint a közel múlt napokban lefolyt események mutatják — kellő eredmény nélkül. Mióta a kórház egy részét áttelepítették a Pütlz-altábornagy-utca egyik házába, ennek a háznak egyik udvari helyiségében van a tüdőbetegeket gondozó „intézet”. Az intézet, amely áll egy kis előszobából és egy talán még kisebb rendelő helyiségből, amelyeket jól kiszellőztetni aligha fog valaha ember és amelyekben néma csendben vesztegel egy-két szék, egy pad, asztal, szekrény. Ha tíres óráidban meglátogatod az intézetet, semmi nyomát sem találod annak, hogy ide néha-néha bevánszorog a satnyuló, sorvadó élet. A házon nincs kiírva, hogy itt a dispensair. Ha bemész a házba és figyelmedet fölhívják arra, hogy ott az udvarban, a kis házmaster-lakásban is van valami egészségügyi intézményféle és erre odamentél az ajtóhoz és megláttad a sárguló kartont, amelyen kiszürkült betűk a rendelő napokról és órákról intézkednek, akkor jut eszedbe és kiáltasz fel méltó bánatoddal: mimi a dispensair?

A vén harangozó.

Irta: W. Korolenko.

Alkonyodott. Csöndesen, elrejtve a fényves árnyékában, a halkam csobogó partján fekvő a kis falu. Lassan ráborult a sötétlők, csillagos, tavaszi éjszaka. Finom, ködös lehelet szállt föl a hosszú, téli álmából ébredő földről és fátyla alatt sötétlők az erdő árnyékai és halvány, ezüstös fényben ragyogott a víz tükre . . . Csöndesen, vágyódással teli nyugalom köröskörül . . . A falu lakói alusznak . . . Csak nehezen különböztethetők meg a szegényes kunyhók körvonalai; csak itt-ott villan föl egy távoli lángocská — ritkán hallható egy-egy ajtó csapkodásának nesze, éber kutyák csaholása — és azután újra ugyanaz az üdvözlő csönd . . .

A falu kellő közepén elmélkedik magányos dombon a kis templom, csillognak az ablakok és fönn a magasban ködbe vész a régi, szürke tornyocská. Megnyikorog a korhadó lépcső. A vén harangozó bizonytalan lépteinek mesze ez.

És rövid idő múltán új csillag fénye árad a magasból: a harangozó kezében reszkető lámpás fénye.

Keserves fáradtság az agastyánnak: föl vánszorogni a meredek lépcsőn. Az öreg lábak nem akarnak már engedelmességni, erősen megviselte Makar Micheitsch az élet. Szemei sem látnak már tisztán . . . Ideje volna: örök nyugalomra térni; — ám késik a halál! Mintha megfélekedett volna róla, míg elrabolta fiait, unokáit . . . míg az ő keze érintése alatt kondult a gyászharang: fiatalnak, öregnek . . .

Nehéz léptekkel közeledik az öreg to-

rony roskatag korlátjához és odatámaszkodik.

Fölszáll hozzá, mint a meleg tavaszi üdvözlő a fák fiatal rügyeinek üdítő illata és elvegyül a temető csöndes békelehelésével. Vajjon mit tartogat számára ez új esztendő?

— Legyen Isten akarata szerint, dicsőség és hála neki, — suttogják ajkai; föltekint az égre, hol millió csillag tündöklök, keresztet vet.

Ideje-e már ünnepélyes harangszóval köszönteni husvét szent éjjelét?

Órára nincs szüksége. Isten szent csillagai megmondják neki, mint már annyiszor: mikor kell szólnia a haragnak.

Makar Micheitsch nem tudna visszaemlékezni, hány éve, hogy először várta e percet.

Ég és föld és a fehér felhő, mely lassan siklik tova ott a térben — a sötét fényves, mely zugva megmozdul és a láthatatlan partok halk csobogása — mindez öreg és kedves és meghitt dolog neki. Egy egész élet fűződik hozzá. S rég letűnt képek merülnek föl Makar előtt: mint jött föl atyjával először e torony lépcsőjén. Édes Istenem, mily hosszú ideje annak . . . és mégis mily rövid ez az idő! Látja maga-magát mint fiút — szőkefürtös fejével, ragyogó szemekkel — fürteit mint kuszálta játszva a szél — nem az, amely föl kavarja az út porát — nem, egy másik, sajátos szellő, mely csak idefönn, a magasban kerekedik. Mélyen, mélyen odalenn sok apró ember mozog, a falu gúnyhói is ily picinyeknek tetszenek, az erdő messze távolban áll és a kerek, szabad tér, melyen a falu épült, mintha oly nagy, oly végtelenül nagy volna . . .

— Hiszen itt van, oly közel van! — mosolyog az agg harangozó és lemutat a falura.

Ilyen az élet is! Amíg fiatal az ember, végtelennek tetszik, most itt van előtte, mintha a tenyerén tartaná, születéstől majdnem a sirig, melyet ott, a temető ama zugában jelölt ki saját magának . . .

De ime! Micheitsch összerezzen, még egyszer föltekint a csillagokhoz, aztán megszólaltatja harangját.

Hasítja a levegőt egy éles hang . . . Most egy második, harmadik negyedik . . . egyik a másik után és az ünnepi éjjelen keresztül áradnak a fölzugó, majd éles, majd halk hangok, harmonikus játékokban. A harangok elnémulnak, kezdetét veszi az istentisztelet. Előbbi években Micheitsch is bement a lépcsőn és odaállt a sarokba, az ajtó mellé . . . Most odafönn marad, ránehezedik az évek súlya; különösen ma sajátos lankadságot érez; ledől egy padra és míg a harangok elhaló hangjait hallgatja, lelkében egymást üzik egy letűnt élet összefüggés nélküli képei.

— Énekelnek; gondolja és a templomban látja magát. Az oltárról éneklő gyermekek hangjai szállanak feléje és fölhallatszik az öreg lelkész, a boldogult Neum atyja szava. Száz meg száz paraszt hajtja le fejét, keresztet vetnek. Csupa ismerős arc és mind halott! Ime az édes apja szigorú arca — mellette a bátyja buzgón imádkozva és sóhajtozva s im ő maga viruló egészségben, ifjúságban, erőben öntudatlan igénnyel és reménnyel boldogságra, öröme, jövőre.

És hol van ez a boldogság? Az agastyán gondolatai föllobognak, mint a kialvó tűz és bevilágítanak egy letűnt élet minden